

Quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng tiếp cận năng lực cho sinh viên ở các trường đại học

Nguyễn Ngô Đăng Khôi*, Phan Tân Hùng**, Cao Thị Hoa***

*ThS. Trường ĐH Quốc tế Hồng Bàng, TP. Hồ Chí Minh

**ThS. Trường THCS - THPT Ngọc Viễn Đông, TP Hồ Chí Minh

***ThS. Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

Received: 14/7/2023; Accepted: 17/7/2023; Published: 21/7/2023

Abstract: The teaching method oriented to competence approach process is a modern educational method to encourage learners to participate in practical activities. From there, helping learners apply knowledge to analyze and accurately evaluate the problem. The above approach is considered superior to the old teaching method especially English. The method of teaching English in the direction of developing competency is extremely necessary in the current context. For students, English helps them expand their learning opportunities, access information and advanced science and technology, and expand job opportunities after graduated. In the content of this article, we refer to the management of English language teaching in the direction of competency-based approach for students at universities to create interest in learning and develop their ability to apply in the context of learning integration of the world.

Keywords: Management, competence, testing, assessment, English.

1. Đặt vấn đề

Tiếng Anh là ngôn ngữ quốc tế đóng vai trò quan trọng trong cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Tiếng Anh là công cụ đắc lực tạo điều kiện cho thế hệ trẻ hòa nhập cùng với cộng đồng quốc tế và khu vực, tiếp cận thế giới hiện đại với những nền văn hóa khác nhau... Đối với sinh viên (SV), tiếng Anh giúp họ mở rộng cơ hội học tập, tiếp cận thông tin, khoa học kỹ thuật tiên tiến, mở rộng cơ hội việc làm sau khi ra trường. Ở bài báo này, tác giả đề cập đến việc *Quản lý dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng tiếp cận năng lực cho sinh viên ở các trường đại học* nhằm tạo hứng thú học tập, phát triển năng lực vận dụng trong bối cảnh hội nhập của thế giới. Thông qua dạy học môn Tiếng Anh theo tiếp cận năng lực (TCNL), SV sẽ có nhiều cơ hội thực hành, thực tập để nâng cao năng lực giao tiếp bằng tiếng Anh.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Các khái niệm cơ bản

* *Quản lý (QL)*

QL là những tác động có định hướng, có kế hoạch của chủ thể QL đến đối tượng bị QL trong tổ chức để vận hành tổ chức, nhằm đạt được mục đích nhất định. Có nghĩa là, QL là những tác động của chủ thể QL trong việc huy động, phát huy phải kết hợp, sử dụng, điều chỉnh, điều phối các nguồn lực (nhân lực, vật lực, tài lực) trong và ngoài tổ chức (chủ yếu là nội lực) một cách tối ưu nhằm đạt mục đích của tổ chức với hiệu quả cao nhất.

**Hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng tiếp cận năng lực*

Theo tác giả Trần Đình Minh (2022): “Phương pháp giảng dạy theo quan điểm tiếp cận năng lực” không chỉ chú ý đến tính tích cực hoá cho người học về hoạt động trí tuệ mà còn chú ý rèn luyện năng lực giải quyết vấn đề gắn với những tình huống của cuộc sống và nghề nghiệp, đồng thời gắn hoạt động trí tuệ với hoạt động thực hành, thực tiễn.

Theo tác giả Hoàng Văn Thái (2015): “Vấn đề dạy học tiếng Anh theo tiếp cận năng lực” đã đưa ra vai trò của người học và người dạy có sự thay đổi theo mục tiêu Đề án đến năm 2020 SV ngành du lịch có khả năng sử dụng được TA và tự tin trong giao tiếp. Đinh Thị Phương Hoa (2017) đã tiến hành nghiên cứu đề tài về “Các giải pháp nâng cao năng lực dạy và học tiếng Anh cho GV, SV ngành Sư phạm nghệ thuật theo mục tiêu của đề án ngoại ngữ quốc gia 2020”. Đề tài đã nêu các tác động của Đề án Ngoại ngữ quốc gia 2020 đến HDDH tiếng Anh cho GV, SV ngành Sư phạm nghệ thuật ở VN trong bối cảnh GD đổi mới.

GV phải chuyển từ cách truyền thụ tri thức sang vai trò là người hướng dẫn, tổ chức cho người học chiếm lĩnh tri thức, gợi mở những con đường phát hiện tri thức, qua đó trau dồi khả năng tư duy và sáng tạo, khơi gợi hứng thú, niềm đam mê của người học và đặc biệt phải tạo động lực, điều kiện “học đi đôi với hành” để người học có thể vận dụng những kiến thức, KN và thái độ lĩnh hội được để giải quyết, xử lý

các tình huống trong thực tiễn, tức là phải tạo ra các năng lực thực hiện ở người học. TCNL trong dạy học là tiếp cận kiểu GD có 2 mặt: Xem NL của người học là mục tiêu đào tạo, là kết GD. Xem NL là nền tảng, là chỗ dựa của GD, tức là GD phải dựa vào NL người học, đặc biệt là kinh nghiệm nền tảng và kinh nghiệm thường trực được huy động thuộc vùng cận phát triển.

** Quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng TCNL.*

Khái niệm về QLDH môn Tiếng Anh theo TCNL người học của tác giả Ngô Quyết Thắng: là những tác động của chủ thể quản lý (CBQL) đến đối tượng quản lý (đội ngũ GV, HS, CSVC, thiết bị ...) nhằm mục đích đạt được những kết quả theo hướng phát huy những năng lực chung và năng lực đặc thù của môn Tiếng Anh; các hoạt động quản lý tác động đến tất cả các thành tố như: mục tiêu, nhiệm vụ, nội dung dạy học, phương tiện và PP dạy học, hoạt động dạy và học của GV và HS, kiểm tra đánh giá ...

Như vậy, QLDH môn tiếng Anh là một bộ phận cấu thành của hệ thống QL trong nhà trường. Quản lý DH môn Tiếng Anh theo TCNL là hệ thống những tác động có chủ đích của chủ thể QL đến toàn bộ đối tượng QL (đội ngũ GV, SV, CSVC, thiết bị dạy học, môi trường giảng dạy ...) và đến các thành tố của quá trình dạy học (từ xác định mục tiêu, kế hoạch dạy học, đến quản lý hoạt động dạy và học, kiểm tra, đánh giá kết quả...) với mục đích cuối cùng là phát triển các năng lực tiếng Anh cho SV theo CĐR môn tiếng Anh nói riêng và chuẩn đào tạo của nhà trường.

2.2. Quản lý dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng TCNL ở trường đại học

**Quản lý mục tiêu dạy học môn Tiếng Anh theo TCNL*

Mục tiêu dạy học cũng chính là thước đo chất lượng dạy học của mỗi trường đại học nói chung và cũng là thước đo chất lượng đào tạo môn Tiếng Anh nói riêng dựa trên nhu cầu phát triển của đất nước, của nhu cầu lao động.

Với GV: Phải xác định được chính xác nội dung cần dạy thông qua đề cương môn học. Cụ thể đến từng buổi dạy, PP dạy, PP kiểm tra đánh giá như thế nào qua từng chương. Xác định được kết quả đạt được qua từng chương.

Với SV: Phải xác định được mục tiêu học tập thông qua đề cương, SV phải xác định được năng lực của mình và chọn lựa PP học phù hợp để có thể đạt được những kết quả mong muốn. Qua đó, SV phải xây dựng kế hoạch học tập, nghiên cứu cá nhân sao cho phù hợp để có thể tự kiểm tra, đánh giá và điều chỉnh PP học khi cần thiết.

Trước tình hình đó, công tác QL giáo dục cũng cần được thay đổi phù hợp với xu hướng của xã hội. Việc QL thực hiện mục tiêu DH môn tiếng Anh ở các trường đại học là vô cùng quan trọng vừa phải đảm bảo cho HĐDH môn Tiếng Anh là hình thành và phát triển năng lực cho SV theo CĐR, vừa phải đáp ứng mục tiêu đào tạo chung của nhà trường.

QL mục tiêu DH môn tiếng Anh phải dựa vào chất lượng đầu ra là hệ thống các năng lực mà SV cần đạt được có nghĩa là đánh giá SV ở khả năng sử dụng tiếng Anh như một công cụ giao tiếp thể hiện ở nhóm các năng lực trong khung NL đưa ra ở trên.

**Quản lý nội dung, chương trình dạy học môn Tiếng Anh theo TCNL*

Nội dung dạy học môn Tiếng Anh phải được cụ thể hóa thông qua đề cương giảng dạy. Nội dung của đề cương phải bao quát được PP giảng dạy, PP đánh giá, tài liệu tham khảo,...Nội dung đề cương phải phù hợp với mục tiêu của môn học và chuẩn đầu ra của ngành. Người quản lý phải định hướng được cho GV về nội dung đã được thống nhất trong chương trình khung.

Trước tiên, người quản lý phải quản lý được đề cương môn học, từng nội dung của đề cương phải phù hợp với chuẩn đầu ra của chương trình. Tiếp đến, phải quản lý được việc xây dựng kế hoạch giảng dạy, quản lý việc soạn bài giảng, quản lý được thời gian hoạt động trên lớp thông qua các kế hoạch dự giờ hoặc kiểm tra, giám sát khi cần thiết. Kết quả hướng đến là phải đạt được chuẩn đầu ra của chương trình.

** Quản lý phương pháp và hình thức dạy học môn Tiếng Anh theo TCNL*

Thực trạng dạy và học tiếng Anh kém hiệu quả ở các trường ĐH hiện nay do nhiều nguyên nhân nhưng trong đó nguyên nhân chủ yếu là phương pháp giảng dạy chưa hiệu quả.

Những năm gần đây, GV ở những trường đại học đã có những thay đổi tích cực nhưng đa phần vẫn dạy theo cách truyền thống, đó là thuyết giảng của giảng viên là chính và ghi chép thụ động của SV, ít tạo cơ hội cho SV luyện tập, thực hành mà chỉ chú trọng dạy ngữ pháp (tiếng Anh “chết”) nên SV không có kỹ năng giao tiếp thông thường.

Để đáp ứng được chương trình khung đề ra, SV sau khi ra trường phải có năng lực giao tiếp và sử dụng được tiếng Anh trong việc học tập ở nước ngoài hay cạnh tranh tìm việc làm.

Điều này đòi hỏi người GV phải thay đổi phương pháp dạy học theo hướng tiếp cận năng lực, lấy người học làm trung tâm. Các hoạt động dạy học phải lấy người học làm chủ thể, khuyến khích học tập chủ động; GV đóng vai trò là người tổ chức, dẫn dắt lớp

học, SV phải là chủ thể tự học, tự nghiên cứu để nắm bắt được kiến thức.

Dựa trên những thay đổi đó, công tác quản lý, chỉ đạo đổi mới PP giảng dạy tiếng Anh trong nhà trường cần đặc biệt được chú trọng và quyết liệt từ BGH đến các phòng ban có liên quan, đến khoa và tổ chuyên môn. Các chỉ đạo đổi mới PP dạy học phải được thống nhất theo hướng:

- Tổ chức các HDDH theo phương pháp chủ động (Direct method) nhằm đề cao và phát huy vai trò tích cực, chủ động, sáng tạo của SV

- Tổ chức các HDDH theo phương pháp dạy tiếng Anh giao tiếp (Communicative Language Teaching) nhằm dạy cho sinh viên cách sử dụng ngôn ngữ cũng như kỹ năng giao tiếp và năng lực giao tiếp.

- Tạo môi trường để SV được trải nghiệm tiếng Anh thông qua các câu lạc bộ tiếng Anh, các chương trình thi Olympic tiếng Anh trong trường.

- Dạy cho SV cách tự học và tự nghiên cứu và chiếm lĩnh tri thức. GV là người tổ chức, hướng dẫn và là người cố vấn các HĐ học tập của SV.

- GV sử dụng đa dạng các phương pháp dạy học tích cực và phương tiện kỹ thuật thu hút được việc học tập của SV. Bên cạnh đó, các nhà quản lý cần chỉ đạo triển khai áp dụng đa dạng hoá các loại hình tổ chức DH, như: dạy học trực tiếp trên lớp; dạy học trực tuyến thông qua các công cụ GoolgeMeet, Zoom; tổ chức dạy học ngoại khóa; tổ chức các câu lạc bộ tiếng Anh; tổ chức các cuộc thi hùng biện tiếng Anh.

Các tổ chuyên môn nên trao đổi, thảo luận và đi đến việc thống nhất: chương nào, bài nào, tiết nào thậm chí mục nào sẽ phù hợp với từng loại hình tổ chức DH và PPDH. Kết quả cuối cùng làm sao có sự chuẩn bị và phối hợp tốt để rèn luyện 4 kỹ năng: nghe - nói - đọc - viết cho SV.

*Quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập

Việc kiểm tra đánh giá kết quả học tập là một phần quan trọng của quy trình đào tạo. Kiểm tra đánh giá định hướng được kết quả đạt được của SV và tạo tiền đề cho người học tiến bộ, phát triển và cố gắng hơn nữa.

KTĐG là công cụ phản hồi hữu ích cho GV, nhà trường, các nhà quản lý nắm bắt được thông tin kịp thời, chính xác, giúp điều chỉnh phương pháp DH và quản lý để cùng đạt mục tiêu DH và CDR của nhà trường.

KTĐG kết quả học tập môn tiếng Anh được xem là quá trình thu thập, xử lý thông tin một cách hệ thống những kết quả học tập ở các giai đoạn khác nhau đối chiếu với mục tiêu dạy học môn Tiếng Anh ở từng giai đoạn và cuối cùng đối chiếu với CDR của nhà trường

để đánh giá sự tiến bộ của người học trong từng giai đoạn, đánh giá mức độ đạt CDR của người học và cuối cùng là đánh giá chất lượng của môn tiếng Anh;

Nội dung KTĐG phải lấy năng lực tiếng Anh mà người học được đào tạo làm chính. Trên cơ sở những năng lực tiếng Anh, cần xây dựng hệ thống các tiêu chí đánh giá cụ thể. Các tiêu chí này là những nội dung cơ bản để đánh giá năng lực tiếng Anh của SV. Trên cơ sở các tiêu chí chung, cần cụ thể hóa thành các mức độ tương ứng với từng thời điểm đánh giá và từng học phần.

KTĐG năng lực tiếng Anh cần thông qua các minh chứng: Các câu hỏi và bài tập KTĐG cần xây dựng dựa trên tình huống có thực ở ngoài đời và câu hỏi bài tập thường yêu cầu SV vận dụng các kiến thức đã học để thực hiện một nhiệm vụ cụ thể liên quan đến tiếng Anh, cho ra một sản phẩm cụ thể. Các sản phẩm đó là các minh chứng được dẫn ra để xác nhận một cách khách quan mức đạt được về một tiêu chí.

Do đó, KTĐG theo TCNL cần phải đổi mới theo hướng coi KTĐG là công cụ giúp SV học tốt và giúp GV hướng dẫn SV trong suốt quá trình học trong trường đại học, tạo động lực cho SV tiến bộ không ngừng tiến tới đạt kết quả đầu ra như mong đợi

3. Kết luận

Nghiên cứu quản lý dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng TCNL, tác giả xác định các nội dung như: QL mục tiêu dạy học môn tiếng Anh, QL nội dung, chương trình dạy học môn tiếng Anh, QL phương pháp và hình thức dạy học và kiểm tra đánh giá kết quả hoạt động ở trường THPT. Đây là cơ sở lý luận để các nhà QL nghiên cứu và ứng dụng vào thực tiễn QL hoạt động giáo dục ở đơn vị mình.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể* (Ban hành kèm theo thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo). Hà Nội

2. David Graddol (2006), *English next*, Vol. 62, British council London.

3. Đảng Cộng sản Việt Nam, (2013), *Nghị quyết số 29- NQ/TW về Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội

4. Đinh Thị Kim Thoa (2015), *Xây dựng chương trình hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong chương trình giáo dục phổ thông mới*, Kỷ yếu hội thảo quốc tế, Học viện Quản lý giáo dục. Hà Nội

5. Hà Thị Thuý và cộng sự (2018), *Dạy học môn Khoa học tự nhiên cấp Trung học cơ sở theo hướng phát triển năng lực học sinh*, NXB ĐH Quốc gia. Hà Nội